

Sludinajumus nem preti:
Jelgava, pēc Lankowša un Vilopa
līgumi, kādū cēlā N 5, Höpfera namā,
un Rīgā, pēc Richtera un deedra līgumiem
(Sludinajumu ekspedīcija no Rudolfa Moosē),
veelākā viļņu cēlā N 13, pretim Doma
basnīcā.

Makṣa par śudinajumecem:
8 sap. par sibku ralshu rindan; pahrtulloschana if sweschahm walodahm
par brihwu.

"Latv. Am." war apstelleht:
Zelgawā: Pee Lankowska un Likopa īgeem, Katoli celā № 5, "Latv. Am." ekspēdičijā.
Bauskā: Steina īga apteeksi. — **Kuldīgā:** Herd. Besthorna īga grahmatu bode. — **Rībgā:** Richtera un heedra īgu lantori, Leelaja Muksa celā № 13, pretim Doma bašnizai. — **Gelsch- un ahrsemē:** Rudolfa Mōsses īga wifās ekspēdičijās.

Bar sinu.

No 1. Dezembera „Latweeschu Avisch“ ekspedizija wairs naw Besthorna kga grahmatu bode, bet Katolu eelä Nr. 5., kür jau libds schim fludinajumi teek peenenti; tomehr schi gada nummuri wehl no Besthorna kga libds gada beigahm tiks isdoti un issuhtiti. Tamdeht luhdsam wifeem zeen. abonenteem, kas us nahkofcho 1886. gadu „Latw. Avises“ grib apstelleht, greestees pee jaunahs ekspedizijas, Katolu eelä Nr. 5.

Kristjans Kalninsch †.

Isgabjuſčho peektdeen, 13. Dezemberi, behdiga un pawifam ne-
gaidita wehſts iſtrauzeja Rihgas Latweeſchu eedſhwotajus: adwo-
kats Kristjans Kalninsč miris! Slawenais tauteetis, pilnds wihra
seedu gaddos buhdams, atſtabhjis ſcho pafauli, un lihds ar to — ari
fawu tautu, kurai, to neweens newar leegt, ar ſpehzigu garu un ne-
avkuſdamu zenschanos wifu fawu muhſchu kalnojis.

Kapehz, tā gan daschs jautahs, akurat tagad, kur Latweeschu tau-tai wairak nekā jebkad waijaga sapratiga wadona, kas ar stipru roku to tik pagruhtā laikā waditu, no breesmahm fargatu, winas teesibas aif-stahwetu, un to no dascha besdibina, kuru pati warbuht nereds, wa-retu atshargaht, — kapehz akurat tagad scho wihrū winai waijadseja panemt, atraut? Tagad, kur winsch, zaur peedsihwojumeem gatawo-jees, un isrihkots par tahdu wadoni, us īo wareja pakautees, un par tahdu pilsoni, kas stiprs mantibas finā un zaur to ari pilnigi pat-stahwigs, wairak nekā agrak preeksh schi geuhētā darba bija derigs un likahs to eespehjofchs! Jauneklis skreen us preekschu un pee tam loti lehti streipalo, peedsihwojis wihrs eet meerigaki sawu zetu, bet par to tik lehti nrenomaldahs. Jauneklim ir uguns, peedsihwojusčam wihrām turpreti skaidriba un pastahwigs spehks. Kā gan zitadi wa-reja buht, nekā ka ari Kristjanim Kalnīnam sawu darbu un sawas tautas wadibas pirmajōs gadōs daschu reis bija jamaldahs un us daschu nezēku ja-usklīhst? Bet akurat tagad, lā no daschadahm pu-sehm dīsīrd, winsch ar mehru un apdomu, ar meeru un skaidribu tāhs leetas bija eesahzis apzereht, un tāhdā finā tad ari sawus tautas brahķus wadiht. Tomehr tas ir zitadi notizis. Akurat kur teem zi-ziteem tautas behrneem schi gudrā, stiprā brahķa wisu wairak buhtu waijadsejis, kur winsch teem wisu wairak buhtu warejis lihdeht, — tur tas teem tika panemts, atrauts. Winsch nomiris, tā „Balt. Webstnesis“ raksta, 38^{1/2} gadu wezumā, wišlabakōs spehka gadōs. Dīsimis 14. Julijā 1847. gadā Kursemē, Der-pelu-Mehmeles pagastā, Kalnīnu mahjās, ne tākt no Bauskas, tas apmekleja Jelgawas (Wahzu) gimnāziju un studeereja Masklavā teefas leetu finibas. No turenes winsch pahnahza 1872. gadā us Rīgu, kur apmetahs par adwokatu. Winsch schai amatā bija stiprs un ne-

Vaspharne.

Seemas-fwehtku wakara fwinefchana.

Seemas-fwehtki dříhs ween ahtreem sokeem mums atkal tuwojahs; leeli un masi, wezi un jauni preezigi tos peemin, un ar joutru prahlu fagaida. Un ſà tad lai nepreezajahs, ſà tad lai tos libḡfmi negaida? Jo ſchinis deenás atkal atſtanehs tee faldee preela wahrdi: „Tu m̄ ſchodeen ir tas Peſtitajs dſimis! — Gods Deewam aug-ſtibā, meers wirs ſemes, un zilwekeem lab ſprahs!“ — Bet ſad nu Seemas-fwehtki atzelo, ſà tad gan daschā mahjās tos fagaida? — Waj tad wiſi preezigee ſawu preeku iſrahda kriſtigā garā? — Tafala — nè; jo deemſchehl wehl leela dala, ſas gan pehz wahrdia ſauzahs kriſtigi, bet tomehr pa tumſchahm mahau atleekahm rafnajahs, zeredami, lahdū laimibu zaur to ſew panahkt. Tà wehl daschā weetā ir jadabon paſmeetees, ſad ſaimneeks eedod puikahm krihta gabalu, fazidams: „Nu, ſehni, apſtreeneet wiſaplahrt pa mahjahm un uſwelzeet uſ wiſahm durwihm leetuwenā kruſtus!“ — Daschā atkal, wiſu gadu ſawas mahjas ne-apkopis, leek Seemas-fwehtku ſeideen' ezechas ſanest pajumte, jo uſ lauka valikuſchahm ezechahm raganaſ ſehſchotees wirſu un wiſkatim tahs eſot Janeſs. Bet wehl wairak ne-ſla nama tehwı, pee kureem jau pehdejōs laikōs mahru tiziba ſiypri panikuſi, nama mahtes tahdahm blehrahm tiz un tahs peekops. Tà daschā no wezakajahm ſaimneezehm wehl prot jaunawas paſlubinah, lai Seemas-fwehtku wakarā laimi iſprowejot, tahm daschā mahzibas eestahſtidamas. Tà par prowi eſmu redſejis, ka meitas uſ wezaku ſewu pamahzifhanu nem kurpi un fahk no iſhabas dibina lihds durwihm ar to mehribt, kurpi arweenu apkahrt greesdamas. Ja nu kurpei iſnahk pee fleegſchraa pitkſtu galſ, tad mehritaja tils nahkamā gadā iſprezeta, bet ja papehdis, tad tai japaſeef meitās. Atkal tà dara: jaunawa noyahj ar poſchagu pee zuhu kuhiſ, un tad waijá: „Labwakar, ſuita papu!“ Zik nu reisu ſuiliſ atrukſchle, tik gadu wehl par meitu ja- dihwo. Tad atkal daschā eet uſ aitu kuhti, tà ſauzamos „auninus kert“, un kurai laimejahs no wiħreeſhu ſahrtas notwert, ta buhſhot buht deenás dehlu mahte, turpreti kura no ſeeweeshu ſahrtas trahpa, tai atkal buhſhot otradi. — Tà wehl daudſ lahdū mahau ſiku top daschā weetā ſho baltu deen' ſchin ſwehtā wakarā paſrahdahts, fo aprakſiht turu par nederigu. Daschā weetā atkal top Seemas-fwehtku pirmajā wakarā zauru nattí paſakots, lo dſirdot gan jawaijá: Waj tad Seemas-fwehtku notikums pateefcham til newehrts, ka pahr io ne wahrdina neteek minehīs? Nè, mihlee kriſtigee laſitaji, Seemas-fwehtku dahwana, fo mums tas augſtais debefs Tehws dod, muhō grebzineelus pahrleelu mihloſams, ir loti dahrga (Jahna ewang. 3, 16.), — tapebz mums ari it ihpaſchi peektih, Seemas-fwehtkōs ar apdo-

64. *gada-gahjums.*

Walmeera: Trej ūga grahmatu bobē. — Walkā: M. Rudolffa ūga grahmatu bobē. — Pehterburgā, pēc Pehterburgas zeen. Latv. brandes mahzītaja. — Ves tam: pēc zeen. mahzītajeem — tillsū Widsemē, kā ori Nursemē.

Jelgavā, pēc Lankowska un Vilopa
īgcem, statolu cēlā № 5.

peekufis strahdneeks, kas jau zaur to ween tizis pasihstams wifahm Latwas malahm. Kaut gan nu adwołata amats winu leelā mehrā apgruhtinaja ar darbeem, wiſſch tomehr netaupija laiku un puhli- nus, ari preekſch strahdaschanas us zita lauka. No paſcha eefahkuma wiſſch bija weens no Rīhgas Latweeschu beedribas uszīhtigakeem lozelkleem, un 1875. gada eefahkumā tika cezelts par ſchihs beedribas preekſchneku. — Schini gadā nu kahduš mehneshus atpakač wiſſch aizzeļoja us ahrſemi, ahrſtetees no kahdas kalkla kaites. Labo- ſchanahs filakā klimatā ari bija panahka; bet laikam pa-agra at- greeſchanahs muhsu aukſtakā klimatā un kahda fa-aukſteſchanahs zetā atkal bija fatrizinajusi wefelibu. Kad pagahjuſcho pirmdeen ſche Rīhgā vahrbrauza, wiſſch jau bija stipri ſlims, un kaut ari pa bri- ſham iſdewahs aptureht ſlimibas augſchanu, tad tomehr iſrahdiyahs par ne-iſahrſtejamu.

Scheem is „Balt. Wehstuefsha“ smelteem ihseem sinojumeem pahr nelaika ahrigeem dñshwes, slimibas un mirschanas apstaftkeem gan wehl waretu peesprauß kahdu pahrsflatu pahr wina, ta fakt, politiskeem darbeem, bet tahds pahrsflats tadschu, ka faprotaams, ne- waretu deewsgan atswabinatees no dauds eespaideem, kuri bespartijisku spreedumu par dauds apgruhtinatu. Jo ka kahdu ehku apluhkojot, apluhklotajam drusku tahlak ja-atkahnjabs nost, lai wiſu wa- retu pahrsflatiht, ta ari zilwela darbus, ko preefch leelakas publikas strahdajis, tikai tad war apredseht, tad kahds laiks pebz tam jau aisezejis. Tikai laiks war mahzicht flaidri un gaifchi atsikt, kahdā finā Kalninsch sawai tautai un semei nodarbojees par svehtibu un kahdā finā winsch, ka jau zilwels, un proti dedsigs zilwels buhdams, pahrsflatijs, maldijees. Bet tik dauds jan tagad war droschi fa- ziht: Kristjans Kalninsch sawai tautai naw wiſ bijis kuhtrs, bet dedsigs kalps, kas ar sawahm gara dahwanahm pebz winas labuma dsinees, un zik spehdams un finadams ruhpejees, winu us augstaku stahwoqli pajest.

Deews lai winam dob muhschigu dusu! Bet zeresim ari, ka
Deews no wina darbeem liks isaukt tahdeem raschoujumeem, las
pehdigi wina tautai un wina semei nesih̄s tikai labus, swehtibas
vilnus auglus.

Kuršemēs augsti zemeiņi gubernatoris

Pauls von Lilienfelds, kā „Waldbas Webstnesis“ fino, no muhsu Runga un Kēisara eezelts augstakā amatā, proti par senatoru, un tamdeht muhs astahs, Pehterburgā ar fawem spēkem leelajai Kreewu walstij kalpodams. P. von Lilienfelda atkahpschanahs no fawa tagadejā amatā, finams, preeksch Kursemes loti fwarigs notikums, jo winsch tik ilgus gadus, kā reti kahds zits Baltijaš gubernators, proti no 21. Augusta 1868. g. lihds schim, t. i. 17 gadus, winam uztizeto gubernu pahrvaldījīs, pee tam bes preekušanas pahr

winas eedsihwotaju labumu strahdadams un ruhypedamees. Schinis
deenās augstais kungs wehl reis no Pehterburas, kur jau wairak
nedelu usturahs, atbrauks us Jelgawu, un kad tad galigi buhs no
mums atschkīhrees, tad mehginašim faweeem zeen. Iasitajeem pañneegt
ihſu atskatu us senatora P. von Līlenfelda dīshwi un darboschanos.

R u n a ,
ar to Dr. A. Bielensteina mahzitajš, Latv. draugu beedribas preelfchschdetajš,
beedribas gada-fapulzi 11. Dezemberi ſch. g. atwehris.

(Beigumis.)
Runas beigumu paſchu newaram paſneegt zeen. Iaſtajeem, un tamdeht ſcheit nodrukajam ihſu iſraſtu iſ ta, pehz „Rig. 3tgas“ faſtahdijuma.
Schai paſchā reiſā runatajs ari aifrahdijs uſ teem garigeem darbeem, kaſ tillab pee Latweeſcheem, kā ari pee Leischeem ſchaj laikā noteekot. Schē kā tur eſot weena mahzita beedriba, kaſ uſ-zihtigi nopeuhlejotees gaſ ſinatnibahm un pehtijumeem; bet ſchē kā tur jaunakā laikā ari wehl zita kahda beedriba eſot faſtahdijufes, proti Rihgas Latweeſchu beedribas ſinibu komiſija, un pee Leischeem atkal Bihrutas beedriba, kura tā noſaukuſees pehz kahdas prinzeſes, kaſ wezās Leischu paſakās teek mineta. Abas pirms peeminetahs beedribas, kā jau minehts, kalpojot wiſwairak ſinatnibahm, pehtijumeem un wiſam tam, kaſ zilwezes iſglijtibai naħk par labu, un tamdeht tahs eijot apdomigaki, aukſtaki pee darba, beſ ka til dauds eekarſetos preeſch weenās waj otrās tautibas, lai gan tahm preeſch wiſahm tautibahm eſot filta ſirds un lihdszeetiba; turpreti abas jaunakahs mahfas gribot wiſu to, kō winas darot un pehz kām tahs zenshooteeſ, wiſpirms tikai tau tiſki iſdariht, un zilwezes iſglijtibas, labklahjibas leeta, ta tikai wehlač, tā ſakot, kā kahda blakus leeta teekot eewehrota. — Pehz tam nu wehl apluhkodams ſcho abu tautu, proteet Leischu un Latweeſchu, radnezibū, runatajs atgreesahs atpakač muhſu mihtajā dſimtenē, leezinadams, ka ſchiš 1885. gads preeſch muhſu gubernahm eſot loti eewehrojams gads, kaſ to jautajumu gan jo tuwu faiftot pee ſirds, waj Latweeſhi wehl wareſhot pastahweht, jeb waj tee fakuſiſhot ar kahdu zitu tautu. Waj ari Latweeſchu laikrakſti ſcho leetu jau poħrrunajuschi, apſpreeduſchi, tas winam, runatajam, ne-eſot ſinams, bet to gan wiſch atminotees, ka Igauku laikrakſts „Olewiks“ ſchaj ſinā ſawu ſpreedumu taifijs. Schi ſpreeduma fazeretajs tauſtot pehz peerahdijumeem, ka Igauku tauta warbuht pastahweſhot gan, bet ſchee peerahdijumi tikai maſu leet' ween warot apmeerinaht, — jo ka Igauku tauta jau 600 gadu pastahwejuſi, tas tak ne-eſot nekahds droſchs peerahdijums, ka tai ari turpmak buhtu jaſtaħw u. t. t.

ſtaufchanahs to starpā nebijsa ne wehſts. Tā zits zaur zitu pahr ſchlikotahm leetahm ifprezajuschees, tee wehleja weens otram labu nałt' un dewahs wiſi meega mahtes lolofchanā.

Tē wehl waru leezinah, ka minetajā muischā ari Jaungada wakars tāhdā pat wihsē teek pawadihts. Jaunais gads teek uskemts ar deewaluhgschanu un dseefiu, un pebz tam fahlahs laimes wehleſchanas, pee furahm teek daschās wihsa buteles, weselibaš un augstaſ laimes usdserot, iſtukſhotas. Muischaſ ihpaſchneeks reisā ar ſawu fundſi un ar wiſeem deenesta laudihm kopā glahſes ſkandina, zits zitam uſtaufdamī. Muoča laime jounā godā ſumā! Muoča laime

Brevimia atrechiflora

Brieftuigma unter sich.

Kriminalstatistik von Friedrich Friedrichs.

Kahdas sahdschas weesniža isrihkoja weesigu fadsihwes wašaru. Kamehr wetschi istabā fehdeja pee kahrſchu ſpebles un pilnahm alus glahſehm, tamehr jaunee iſpreezajahs, pee jaukas muſikas danzodami. Gандрих wiſt sahdschas eedſihwotaji bija weesniža fapulzejuſches, — tilai bagata un augſprahigà Meschona Newera truhka. Winſch bija par lepnu, ar ſemneeleem fatiktees. Kahdas peezas werſtes attahlumā no sahdschas jaukā klajumā atradahs fauka, paleela muſichele, kuras lauki fneedsahs lihds pat tuvalajam meſchinam. Scho muſichinu ſauja par Meschamuſichu, un talabad ari wiras ihpaſchneelu neſauza zitadi la par Meschoni.

Newers bija loti bagats. Wina preeskchahjeju weenigais usdvumis bija, fakrakt dauds naudas. Newers, winau pehähahjejs, ar ne nasalu fabribu darija to paschu. Sawā bagatibā wiensch gribaja buht istam lihdsgis; pee tam wiensch bija warmahzigs un loti zeetfördigs ilwess.

Meschamuischā nedrihlesteja neweens ubags ee-eet, kabdu artawu preeskch fewis isluhgtees. Wini sinaja, ka ilkaturu, kas tur no-eet, is-aida us to ruviato wibsi. Ari reti fabds strabdneels si tuweisabs

taus us to rupjato wijs. Ari ten tahos strahonees is tuwejans
ahdschas grieja pee wiza strahdaht. Newers, to dsierdedams, pasmeh-
ahs, pee tam fazidams, ka warot strahdneekus nemt is tahlenes, jo
wiaſch warot labaki aismalkaht, neka ziti fahdschas semneeki. Si-
nams, to wiaſch ari pa dakti darija; het kahdu pee fewim varba dabu-
is, tas newehleja tam ne atpuhsteeos, neds ari kahdus preelus baudiht.
Wiaſch buhtu labprahrt wehlejees, fa waretu fewim wehrgus tureht.

Bašniza un skola.

Kaisara Napoleona I. wahrdi pahr svehtu Ewangelijumu un pahr Kristus mahzibū.

Franzijas generalis Bertrands, kas keisaru Napoleonu pawa-
dija us Helenas falu un pee wina palika, kamehr Napoleonis mira,
— schis ustizigais wihrs dauds ko ir stahstijis un rafstijis pahr to,
kas ar Napoleonu notika un ko Napoleonis sawā zeetuma dīshwo-
fchanā runajis. Generalis Bertrands ari ir stahstijis, ka Napoleonis
fawōs pehdigōs gadōs ir spreedit pahr svehtu Ewangelijumu, pahr
muhsu kungu Jesu Kristu un pahr wina mahzibu. Schee Napoleona
spreedumi mums leekahs gauschi wehrā leekami; jo lai gan kristigam
zilwekam tamdehk naw japeenem un jazeeni Kristus mahzibas, ka ziti
zilweki tahs zeeni, bet talabad, ka tahs paſcham ir palikusħas par
firds preeku, par dīshwu daridamu spehku, par faldū dwehfeles mai-
fati, bes kuras winsch neweenas deenas negrib dīshwot, — tad to-
mehr tas ari war buht mums par preeku un tizibas eestiprinasfhanu,
kad dsirdam, ka tahds wihrs, kas wifū zilwezigu gudribu zaur-zau-
rim pasina, un kas schihs pafaules wifū augstakā godā un flawā ir
stahwejis, ka schis tahds wihrs tomehr atsina, zik nihzigaš un ne-
pilnigaš ir wifas pafaules gudribas un mahzibas, un zik augsti zee-
nijamas un brihnischligas ir Deewa wahrdū un Kristus mahzibas.
Napoleonis pahr scho leetu lahdas deenas preefsch īawas mirħanans
ta eftot runajis:

„Ewangelijumam ir flepēna wara, brihnischķīgs spehks, filums un gaifma, kas sapraschanu apgaismu un firdi pahrvalda. Kad kahds Ewangelijuma wahrdus pahrdomā, tad tam nahk firdi tāhdas jūschanas, kahdas zilwelkam firdi pilda, kad tas debesi nahts laikā usluhko ar sposchahm swaigsnitehm. Ewangelijums ir turams par dñshwu spehku, kas wifas firdis sagrabbi, — ari tāhs, kas winam negrib padotees.

Nekur zitur, là Ewangelijumā, tu ne-atrafi tahdu dīfku domu pilnibu un tahdu svehtas dīfhwoschanas mahzibas bagatibu. Kà svehti debefs kara wihrū pulki schihs dīfikahs un svehtahs mahzibas muhsu gara azu preekschā stahdahs sposchās rindās, là ka mums firdis pildahs ar svehtu bihjafchanu un preeku, — tāpat là kad jaukā nakti apluhkojam ne-isflaitamo, sposcho debefs swaigschnu pulku. Kad bishbelē lafam, tad bishbeles mahzibas muhsu dwehfeli ne ween pilda, bet ari uswar; un ja kahda dwehfele turahs pee schihs grahmata, kas ir ta grahmata pahr wifahm grahmatahm, tad tahda dwehfele wairs nekad newar malditees. — Un kad Ewangelijums muhs garu ir uswarejis, tad tas pats ustizigais Ewangelijums muhs mihlē. Deewē pats paleek mums par draugu, par tehwu, par tahdu Deewu, lo pehz pateefibas par fawu drihkstam fault. Ewangelijums muhs kopj ar tahdu mihlestibu, là mahte fawu sibdamo behrninu ar leelaku uszihitbu newar lopt. Kad muhsu dwehfele in kahwufes uswaretees no Ewangelijuma spēhka, tad wina wairs few paschai nepeeder. Deewē tad winu ir pahrwarejis, Deewē tad walda pahr winas domahm un spēhku, un wina Deewam wifai peeder. Un là Ewangelijumam ir tahds spēhks, tas skaidri to peerahda, là Jēsus, no là Ewangelijums dod leezibu, ir pateefigs Deewē. — Sawō leelā, ne-ismehrojamā walstibā Kristus tikai pehz weena gala mehrka ween dsenahs, proti: là zilwekus ar svehtas dīfhwoschanas spēhku waretu pildiht, là winu firdis waretu schikhstiht, un là pateefiba wifur zelu waretu fataisicht un dwehfeles ar svehtu sposchumu apgaismot.

Es tizu, ka Jesus ir Deews, — un us tahdu tizibu mani wis wairak speesch schahda apdomaschana: Kad kahdam zilwekam buhtu isdeweess, ka tas few pascham deewischligu godu buhtu peeligis, tai Deewa nemas newaretu buht debesis. Tahkak — Deewa nemas ne

Semkopiba un saimneeziba.

Nā dñ̄ita semes ardhana isdarama, kād apalchhejā
semes kahrta nū angchu teek greesta.

Semkopja fwarigakais usdewums ir nefchaubami tas, ka winsch
fawu semi ihsteni apstrahdà, zaur fo ween labu plauju war panahlt.
Semkopim ir faws fakams wahrds: „laba semes ifstrahdaschana in
pus mehfloschana.“ Schi wahrda pateesibu semkopji jau atsinuschi;
jo ir sinams, ka mums labaki fehjas pa-aug, kad seme labi ifstrah-
data. Semes wirsu waijaga irdenu taisht ne ween tamdehł, lai
jaun-eefchta sehla waretu weeglaki eelsch semes fawas faknes laist,
bet it ihpaschi tapehz, lai seme, irdena buhdama, waretu eelsch fe-
wis to baribu faktah, kas pee jaunfehthas sehlas augschanas wai-
jadfiga. Schè ja-eewehro, ka jo wairak gaiss ar semi war satik-
lopä, jo wairak ari tahda stahdu bariba pati no fewis eelsch semes
eekrahsees. Ari ir eewehtrots, ka jo dsiłaki gaiss war eelsch semes
wirskahrtas eesneegt, jo wairak audselibas winsch ari eelsch semes
paschas warehs radiht. Wahzsemé, kur no ikkatra masa semes stuhs-
rischa to wisleelako eenahlschanu grib eeguht, jau fen ir pee dascheem
masakeem semkopjeem tas eeradums, ka wini semi dsili usar, — jeb
atkal, it ihpaschi dahrsös, tà dara, ka, kad waga ifdishta, tad wa-
gas apalschu wehl ar schlipeli daschas zellas dsili usrok. Pee schi
augsfchejà darba lihds schim arweenu tà luhkoja, ka wirfchja semes
fahrtta paleek semes wirsu, un apalschejà semes fahrtta — semes
apalkschà.

Arajs semē isschikir diwas kahrtas, — aramo jeb wirskahrtu un apakschkahrtu. Pirmā no winahm zaur ilgu apstrahdaschanu ir weenadi pilnigi atklahta gaifam un wina darboschanai, kas tanī isnihzina wifas augeem skahdigahs organiskahs faweenoschanahs, pahrwehrsch tahs ne-islauftā weidā, un tā dara augeem pee-eetamas saprotams, ka schahda pahrwehrschana nenoteek us reisu, bet pama fitim, tā ka ar latru gadu weena dala winahm top darita pee-eetama — Tahlaš schi kahria fatur humusu jeb truhduš, kas iżzelahs no augu atleekahm, un ari no mehsleem. Humusa wehrtiba ir tik leela ka ne sen pažhi flawenakee semkopji, Angli, bija pahrleezinajuscheses ka augi tik no humusa usturahs; bes tam schi kahrtu augeem nekainaw eespehjams semi tā issuhkt, ka tanī no barodamahm weelahn neka ne-atlikos. Muhfu tħrumi bes peenahkamahs truhdu teesfa newar istikt, kas, ka finams, semi arweenu dara irdenu, mitru un ustura filtu, — bet is kura ari zekahs ogħlu skahbe, amonijsaks un

waretu buht debefis, kad kahdam zilwekam buhtu isdeweess, ka ne
ween pats buhtu eedomajees, zeltees tahdā breetmigā lepnibas aug-
stibā, bet ka ari zitus zilwekus ar tahdu sawu breetmigu lepnibu
buhtu warejis peewilt. Jesus ir bijis tas weenigais, kas tahdā
augstumā ir eedroshinajees zeltees; winsch tas weenigais ir bijis,
kas skaidri ir fazijis: „es efmu Deews“, — un kas pee tahdas lee-
zibas allash ir pastahwejis. Schi tahda leeziba fkan dauds zitadi
nekā kad winsch buhtu fazijis: „Deewu ir dauds“, jeb ari: „es
efmu weens Deews“ (proti no ta leela Deewu pulka). Pasaule
stahstus zaur-zaurim isdibinajot, nekur nekahda zilweka ne-atronam
kas ar to buhtu leelijees, ka efot Deews, proti wisu waldigais
wisu spehzigais Deews. Kad to kahds zilweks buhtu fazijis, tai
winsch ar tahdu leezibu besprahrigā lepnibā buhtu uszhlees. Ta-
gan ir notizis, ka pehnahkamee daschus zilwekus par Deewem i-
nofaukušchi. Kad Alekanders Leelais bija miris, tad wina general
un kara wihri wiku gan nosauza par Deewu, bet wisa Greeku sem
pahr to ari fahla fmeetees un atsina, ka ta ir gēliga godinashana
Romeeshi gan ari sawus nomirufchos Keisarus leelija par Deewem
— bet ari schi leelishana nebija nemas tahda, ko paschi par vilnig
pateešibū buhtu turejuschi. Muhameds, Turku tizibu eezeldams, ga-
fauzahs par Deewa isredsetu wihru, bet ne par paschu Deewu; ta-
pat ari bija ar Konfuziju, Sihreeschu tizibas zehleju. Kā tad ta-
wareja notikt, ka kahds Juhds, pahr ko mums ir it skaidras fina-
rokā, — skaidrakas nekā pahr wifem ziteem zilwekeem, kas tai laik-
dīshwoja, — kā tas wareja notikt, ka tahds remescha dehls, u-
winsch weens weenigs, paschā jaunibā fahldams, wisu zauru muh-
schu wareja apleezinah, ka winsch efot Deews, ka winsch pats efot
ta dīshwiba, wisu leetu raditajs! Un winsch mahza, ka veenahkah-
winu wifadā wihse kā Deewu zeeniht un peeluhgt. Winsch pats u-
taifa to Deewa namu, kura winam teek kalpots, — ar fawahm ro-
kahm winsch to ustaiifa; bet winsch to netaifa no akmeneem, —
zilweki ir wina namā par akmeneem. — Wisi laudis usteiz Alekhan-
dera Leela kara darbus un dauds tautu uswareshchanu. Schē ir wa-
rak ko usteikt un flaweht, — schē ir tahds uswaretajs, kas ne wi-
weenu tautu, bet wifas zilweku tautas uswar; wifas tautas wins-
fewim fabeedro un tahs dara par fawas meešas lozekleem. Waj ta-
naw brihnumis pahr wifem brihnumeem? — Wisu zilweku dwel-
feles ar wisu sawu spehku paleek tā kā par Kristus dwehfeles de-
lahm. Un zaur ko tas noteek? — Zaur leelu brihnumu, kas e-
pahr wifem brihnumeem. Kristus prasa no zilwekeem mihlestibū
bet mihlestiba ir ta leeta, kas wisgruhtaki no zilwekeem ir dabujam.
Ko gudrais welti darbojabs pee kahdeem draugeem atraſt, ko dasch-
tehws welti prasa no fawem behrneem, laulatais draugs no fan-
laulata drauga, brahlis no brahla, — proti firdi, — to Kristu-
prasa preeskā fewis; to winam buhs dot wisu, bes dalishana.
Un ko winsch prasa, to ari dabon. Nē, no ta es nomanu, ka wins-
ir Deews. Winsch runā, un winam peekerahs zilweku tautas; ta-
winam peekerahs un paleek faweenotas ar winu zaur tahdahm fo-
tehm, kas stiprakas nekā afins radu faweenashana, — jo tahs faite-
ar ko winsch zilweku dwehfeles pee fewis peeseen, ir svehtakas i-
stiprakas par wifahm zitahm faitehm. Winsch eeededsina mihlestibū
uguni, kas paschmihlibu fatedsina, un ta mihlestiba, ko winsch eed-
dūna, ir stipraka pahr wisu zitu mihlestibū.

Festuca & F. Juncaceae.

Apzerejumi.

Jane Tu, tad es.

Deewam starp zilweku behrneem ir dasch'daschadi lautini. Katras
grib, lai ar winu fawadi apeetahs, un kas weenam nahwigas sah-
les, tas otram dñshwibas un weskilibas balsams. Ta tebws un maht-

diwus behrnus newar weenadi audjnaht, tur nu wehl, tad wineem
pusdugis, jeb pat wesels! Beens zilwels ar dsihschanu jadsen us
preelfchu, otram ja-usleek eemaulti, lai „nefkreetu kà wehjsch un
ne-atdurtos kà meets“; weenam ar nopeetnem, pat dufmigeem wahr-
deem japawehl, otru war ar labu us wifü paklausfigu dariht. Kun-
geem, faimneekeem, skolotajeem un wezakeem tas zeefchi ween ja-
eewehto, ja grib fewim turecht kreetnus apalchneekus, deeneftneekus,
skolenuš un paklausfigus behrnus.

Amerikā dzībwoja flāwens mahzitajs Beflijs. Tam bija su-
lainis, wahrda Jahseps Bradfords, kas preeksfā fāwa funga buhtu
gahjis waj zaūr uguni. Bet ja no wina kaut ko dušmigi un no-
peetni pagēbreja, tad tas tapa stūhrgalwigs un negribeja flauſīt.
— Kahdu reis Beflijs fāzija: „Jahsep, nones ſchīhs wehſtules uſ
pastu!“ — „Ja, kungs, tuhlit pehz fpredika es winas aīſnesiſchu!“
— „Nes winas tuhlit!“ — „Nē, kungs, papreekſch es gribu fpred-
iki flauſītēs, — pehz tam ari wehl buhs laika deewšgan, uſ pastu
eet?“ — „Bet es pagēhru, ka Tu tuhlit eij!“ — „Bet es tagad
ne-eeschu!“ — „Tā, Tu ne-ees?“ — „Nē, kungs!“ — „Tad mums
jafchīrāhs!“ — „Labi, kungs!“ — Deena pagahja, rihts atnahza.
Tiklab kungs, kā fulainis bija raduschi agri zeltees; tā tad pulkſten
tschētrōs wakarejā ūtuna turpinajahs. — „Nu, waj Tu pahdomaji,
ko es ūtew wakar teigu, ka mums jafchīrāhs?“ — „Ja, kungs!“
— „Waj tad mums pateesi jafchīrāhs, Jahsep?“ — „Kā Jums
patihs, kungs!“ — „Un Tu neluhgsfees no manim peedoſčanaš?“
— „Nē, kungs!“ — „Nē? — Tā. — Waj Tu fini ko? — Tad
es ūtewi noluhgschōs!“ — Ar ſcheem wahrdeem wiſch ſneedſa ū-
lainim roku uſ meera ūtihgschanu. Nu Jahseps bija pahwarehts;
wina ſirds ledus bija atkauehts. Dikti raudadams, wiſch ūtun
fungu tuhksfotſch'reis noluhdsahs un — palika winam uſtizigakais ū-
lainis ilguſ gadus.

Atgahdinajums us Seemas-fwehtkeem.

(Gefüht hieß.

Mihkee „Latveeschu Awischu“ Iasitaji, preezigee Seemas-fwehtiki
drihs Ilaht, un atnefis hs to preeka wehsti: nebihstatees, es jums pa-
fludinu leelu preeku.

Deesham, mani mihee, Seemas-fwehtku preeks ir leels preeks,
kad tos tik pareift fagaida un pawada; tapehz ari zeru, ka neweens
man nekemis par launu, kad es atgahdinaschu wifeem kahdu Deewa
wahrdinu par fwehtu fataifishchanos us preezigeem Seemas-fwehtkeem.

Swehtais apustulis Fehkabs raksta sawā grahamatā, 1. nodalā
27 perschā, tà: Schékhsta un ne-apgahnita kalposchana Deewa un
ta Lehwa preeschā ir schi: bahrinus un atraitnes winu behdās ap-
melleht, un fewi tureht ne-apgahnitu no tahs pasaules.

Ja, ja, mani miykee, tas tik ir ihsts preezigo Seemas-fwehtiku
fwehtitajš, kas atmin fawā faktinā jeb pirti fawus kalpus un na-
badsinus, tos fasaukdamš wisus kopā, apdomadami tos Deewa lee-
los darbus, to wiñsch ir darijšs pee muhsu dwehselehm zaur Jesuē
fwehtu peedsimfchanu. Ak, pateesi, kas to ir lizis labi wehrā, tač
nepawadihs wis weens pats tahs deenās fawā kambari, pee dahr-
geem ehdeeneem un dsehreeneem, ka tas bagatais wihrs, bet preeza-
fees ar wiseem kopā, kas tik wina pajumtē atrodahs, Deewu teik-
damš un flawedamš, un eepreezinahs tos, kām warbuht naw no-
melnas maises kumofina. Ja, mani miykee, dauds ir to, kas ar
leelu nabadsibu preezigos fwehtkus fwehti, un leels preeks ir tam,
kas teek apmeklehts un fanās behdās eepreezinahts. Un es jeru,
ka pats Deews ari preezajahs pahrt tahdeem Seemas-fwehtkeem, ku-
tos tā fwehti, nabaguš apdahminajot.

A. Blatais.

mineraligahs weelas, un tāhdā wihsē ir truhds augeem pats stiprakais usturas dwejēs. Kamehr zaur semes mehfloschanu un issstrahdashchanu truhds aramahs semes kahrtā dabon fakrahtees, aiseet daudgadu.

Turpreti apalkschahrtä, it fewischki lad ta zeeta un flapja, ir pawifam nepee-eijama gaisa darboschanai; tamdeht tad sché leelâ wairumâ buhdamahs skahdigahs organislahs weelas newar tapt is-nihzinatas, mineralislahs faweenoschanahs atrodahs ne-iskaufsetâ weidâ, un tad tik pahreet iskaufsetâ weidâ leelakâ wairumâ, lad tahs ir ilgaku laiku atklahtas gaisa darboschanai. Schini kahrtä ne-at-rodam gandrihs nemas humuša un augeem derigu weelu, kâ tahs fastopam wirskahrtä, kas zehlusvhahs no mehfleem, augu atleekahm un zitahm leetahm. Tapat ari fissikä finâ seme sché pawifam naw augeem derigâ weidâ sagatawota; tamdeht tad it weegli war nojehgt, ko panahktum, ja us reisu wirskahrtu ar apalkschahrtu pahrmihlu jeb dñili usartu. — It ihpaschi pee smagas semes ir dñika arschana loti teizama, lai gan pee tam leelaka sirgu spéhka waijadfigs. Ne ween labiba, bet ari kartufeli un dahrsa augli eemihl, lad wineem seme labi dñili irdena fataisifa. Pat ahbeles dauds labaki aug, lad apwinahm seme teek irdena usrakta. Ikweens semkopis to finahs, kâ seme, kuru nekad arklis now aplahrt wehrfis, allasch loti ne-audse-liga, eekams ta pati seme usarta, tas ir, lad ar winu gaisa wanwairak satiktees, paleek par audseligu, lai ari tai zaur mehfloschanu it nekabdas stahdu haribas naw no abtenes veelikas. Mehs finam.

ka leelahs ganibas, us kurahm fenak tilai wahja sahle isauga, zaun arklu ta fastrahdatas, ka gaifs ar semes wirtschaftu pilnigi war fikttees, tagad palikußhas par leepleem eenahlschanas awoteem. Us tahdas dñili artas semes ir arweenu leelaka audseliba eewehrota, ne-ka us felli artas semes. Ir ismehginahts un atrasts, ka augi, pat tahdi, la rufsi, meeschi un ziti, kam ihsas falknes, isdodahs daudslabaki dñilakä aramä fahrtä, nelä sekla. Tas noteek tamdehl, ka te augi war nemt barodamas weelas is leelaka waituma, un semes augs laisch fawas falknes us wifahm pußehm. Tam naw prahtha, ka dñihwneekam, nemt baribu no tahs weetas, fur ta ir, — un tamdehl ja augu falknes nonahk tahdä weetä, fur naw deewsgan baribas, tad tahs ne-attihstahs, no la tas atlez, ka dascham augam ir wifas falknes tilai us weenas pußes. Tapehz loti weegli faprofams, ka tas augs sels dauds labaki, fur latra falknite fawä zelä fastop deewsgan baribas, — un otradi, ka tahdam augam, kas ar falknehm adurfees us zeetu, ne-augligu apalßchahrtu, ja aramä fahrtä par dauds sekla, ja fiktahs us zitu pußi, kas tapat augu attihstischanoß

finamā mehrā aiskawè; bes tam ari beesakā aramā kahrtā atrodah
dauds wairak barodamu weelu. Smagā semē aramahs kahrtas pa-
dsitinafchana ir tamdeh̄t no leela swara, ka fchē pahrleekais mitrumē
spehj notezeht, — turpreti weeglā semē dsitaka aramā kahrtā spehj
labaki peewilkt mitrumu un to ilgaki ustureht. Baur-zaurim nemot,
jo leelaks ir aramahs kahrtas dsitums, jo drihsak isgaist no tah
pahrejais mitrumus un jo labaki ta spehj is gaifa peewilkt derigas
gahses un twaikus; smilts semē, kas teek dsiti arta, druwa no kar-
stuma nekad tik drihs nezeetih̄s, ka kad ta ir sekli arta. — Lihd
fchim mehs runajahm pahr aramahs kahrtas padstinafchanas labumu
preeksfch graudu augeem, kam ihfas faknes, — bet wehl jo wairak
nepee-eetama ir zeeta seme preeksfch faknu un ziteem augeem, kas fawu
baribu nem is dsitakahm semes dakahm. Baur zaurim nemot, preeksfch
graudu augeem buhs deewsgan dsituma no 6 lihds 8 zellahm, un
preeksfch faknu augeem no 8 lihds 12 zellahm. — Semkopim, kas in
nodomajis aramo kahrtu padstinaht, waijaga labi noswehti, kahdo
ir semes apaksfch kahrtta. Ja ta naw weegla un irdena, bet ir smago
un flapja, kas norahda us to, ka tai gaifs nemas jeb gluschi mas in
peetizis, tad waijaga gauschi ruhpigi apeetees ar padstinafchanu.
Ihpafchi war gaditees, ka dauds ne-augligas semes aramai kahrtas
peejaukts, zaur ko tad peedsfhwos tahlus auglus, kas loti wahiji.
Bet aramo kahrtu pamastim padstiniot, gaifs peejaukto, ne-augligo
semi spehj pahrstrahdaht, ta ka tai naw nekahda sliktä eespaida u
ptauin.

Öska arschana, kur apalschejä seme us augshu teek greesta, i gan ta wisu derigakä, bet ari wisu bailigakä leeta, käd ta ar ap domu un sapraschanu neteek isdarita, — wisu derigakä tamdehl, ka ne-augliga un newefeliga seme zaur gaifa filtumu un mehfloschanu paleek par labu semi, un wisu bailigakä tamdehl, ka seme us ilgeem gadeem teek samaitata un neneß nelaħdu auglu, ja tahdu darbu a apdomu un sapraschanu ne-isdarija.

Āja ūsmazis sveests tihrijamās, lai taptu atkal
gabrods.

Sweestu, kas fasmajis, waijaga isspaidiht frischâ peenâ. Jatas notiziš, tad zweests atkal ja-isspaida aufstâ uhdent. Skahbe, kas negahrdajâ zweestâ radijuſees, teek zour frischu peenu iſnihinata. Uhdens atkal peena dakaſ no zweesta atſchlik, un ta tad fasmaſku ſchais zweests atkal top gahrds. Ja waijadſigš, zweestu war pehtam druſku fahlift.